

Cijepljenje djece

Piše: Gabrijela Bijelić
Foto: Željko Tutnjević

- Moja kći je u djetinjstvu samo jednom bila cijepljena, a unučicu i unuka uopće nisam dao cijepiti. Kao liječnik ni trenutka nisam dvojio postupom li ispravno. Dovoljno je pogledati sastav današnjih cjepiva u koja se stavlja svašta, od žive i aluminija preko formaldehida do komada zdrobljene placente. Ako nema nuspojava kako tvrde, zašto ni proizvođači ni država ne žele preuzeti odgovornost za moguće štetne posljedice po dijete? - pita se dubrovački liječnik obiteljske medicine dr. Niko Visković nakon presude Ustavnog suda prema kojoj cijepljenje djece postaje obveza.

Pogrešan izbor

- Pravo djeteta na zdravlje više je od prava roditelja na izbor koji može biti i pogrešan - kaže u pojedinci, a ne ističu da je cijepljenje najmlađih medicinsko, a ne

● **Ustavni suci smatraju da je pravo na zdravlje djeteta više od prava roditelja na izbor koji može biti i pogrešan. Zagrebačka majka troipol mjesečnog sinčića zbog odgode cijepljenja djeteta zaradila je prekršajnu prijavu**

pitanje slobode savjesti i uvjerenja. U obrazloženju presude ustavni suci potvrđuju stav Ministarstva zdravlja da je cijepljenje najbolja zaštita djece od desetak potencijalno opasnih zaraznih bolesti među kojima su tuberkuloza, difterija i dječja paraliza. Za dr. Viskovića, ovakva je sudska odluka čisto šarlatanstvo:

Pa nismo mi Zanzibar, nego dio Europske unije. Moramo usklađivati pravosuđe s europskim, a ono kaže da su pojedinci, a ne država, ti koji odlučuju. Zato će se ova odluka Ustav-

nog suda sigurno pokazati kao pogrešna - uvjeren je dubrovački liječnik.

Nitko od nas liječnika ne smije javno reći da je neko dječje cjepivo štetno jer će nas odvjetnici farmaceutu tužiti. No, ja poznajem djecu koja nisu cijepljena, a već s dvije godine znaju većinu abecede. S druge strane, ima cijepljene djece koja s pet godina ne raspoznaju slova, a u težim slučajevima obolijevaju i od autizma - kaže dr. Visković.

Izjava kao ultimatum

Za "Dubrovački" je svoja iskustva, pod uvjetom anonimnosti, pristala podijeliti visokoobrazovana Zagrepčanka, zagovornica prava izbora kod cijepljenja. Majka dječaka starog tri i pol mjeseca zgrožena je izjavama pobornika cijepljenja koji tvrde da su roditelji koji dovode u pitanje obavezu cijepljenja manje inteligentni, neškolorani i neinformirani:

- I prije rođenja djeteta sam, zajedno sa suprugom, prikupljala informacije o cijepljenju i nuspojavama za cjepiva koja bi dijete trebalo primiti odmah po rođenju, točnije drugi dan života. Pritom sam naišla na otpor liječnika, konkretno na stavove „što propitkuješ, cijepljenje je obavezno i cijepiti moraš i kraj priče“. To me potaklo na odluku o odgodi cijepljenja, o čemu sam na samom porodu obavijestila medicinsko osoblje. U samom rođilištu su mi donijeli izjavu Hrvatskog zavoda za javno

zdravstvo u kojoj stoje rečenice tipa „Razumijem da ugrožavam svoje dijete.“ To sam pokušala odbiti i ponudila izjavu ovjere kod javnog bilježnika, u kojoj suprug i ja potpisujemo da u rođilištu odbijamo cjepivo radi odgode. Na odjelu pedijatrije nisu prihvatili takvu izjavu, već su od mene iznudili potpis Izjave s kojom se apsolutno ne slažem. Postavljen mi je ultimatum, ili ću potpisati Izjavu ili cijepiti dijete zajedno s ostalima“. Izjavu sam potpisala, ali sam sporne rečenice prekrizila, nadopisala da se ne slažem i potpisala se pored svake korekcije na Izjavi - priča nam Zagrepčanka kojoj je, na upit da joj objasni zašto dijete staro dva dana treba primiti cjepivo protiv hepatitisa B, pedijatar odgovorio „Gospodo, vi nemate pojma“.

Nakon što je predala izjavu kojom je u rođilištu odbila cijepiti dijete, rođilište je po službenoj dužnosti njezin slučaj prijavilo Ministarstvu zdravlja RH. Predmet je sada na prekršajnom sudu, u razmatranju prigovora.

- Dijete još nisam cijepila. Trenutačno istražujemo mogućnost alergije na hranu. Naš sin definitivno nije u situaciji da mu izazivamo imunološke reakcije ičim, a pogotovo adjuvansima iz cjepiva. Roditelji su ti koji dijete vole više nego ijedan Ustav i više od ijedne države. Mi moramo živjeti s odlukom o cijepljenju djeteta. Bilo bi ispravno da onda

STARO I NOVO

Dubrovački vrtići traže karton cijepljenja

Dio roditelja iznenadilo je što se kod upisa u Dječje vrtiće Dubrovnik ove godine od njih traži da uz zdravstvenu iskaznicu na uvid daju i karton cijepljenja djeteta. Ravnateljica Boja Mustać kaže kako to nije novost: - Oduvijek je bilo tako, ali u jeku rasprava o cijepljenju više privlači pažnju. Dolaze nam djeca od godine dana koja su već počela s cijepljenjima i imaju karton. Dosad smo prema tom pitanju imali mekan stav. Vjerovali smo roditeljima da će, ako to nisu učinili prije upisa, naknadno cijepiti dijete pa ih nismo provjeravali. No, sada ćemo tome prići nešto strože. Onima koji odbiju cijepiti dijete, a takvi se mogu prebrojiti na prste jedne ruke, reći ćemo da vrtić nije obavezan, te da ima i drugih načina za zbrinjavanje najmlađih - kaže nam Boja Mustać:

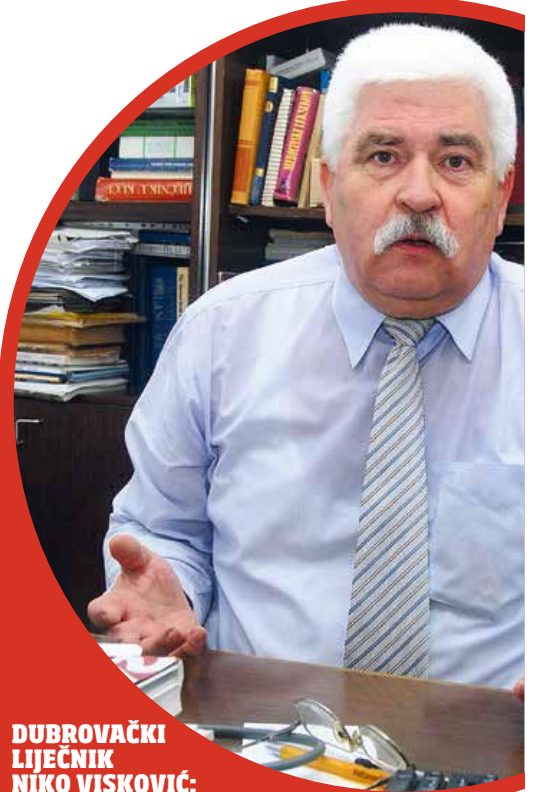
Mališani nakon upisa ulaze u veliku obitelj. Samo prošle godine upisali smo njih 1732, pa je zbog druge djece poželjno da svi budu cijepljeni - smatra ravnateljica dubrovačkih vrtića.

OBVEZAN PROGRAM

Protiv čega se sve djeca cijepi

Program obveznog cijepljenja u Hrvatskoj obuhvaća cijepljenje protiv difterije, tetanusa, dječje paralize, hripavca, tuberkuloze, meningitisa od uzročnika Haemophilus influenza tip B, hepatitisa B, ospica, rubeole i zaušnjaka.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo u redovitim izvješćima navodi da je većina bolesti protiv kojih je uvedeno obavezno cijepljenje gotovo u potpunosti iskorijenjena u Hrvatskoj. Difterija, hripavac, ospice, rubeola, poliomijelitis i zaušnjaci u nas praktički više ne postoje, tetanus je u odnosu na početak cijepljenja reducirao na 97 posto, tuberkuloza za 93 posto, a hepatitis B, protiv kojeg se obavezno cijepimo od 1999. godine, za 65 posto, kažu u HZZJZ. Zagrebački pedijatar, alergolog i klinički imunolog Darko Richter odbijanje cijepljenja tu-mači rastom popularnosti "odbijanja svega i svačega u Hrvatskoj". - Ljudi imaju dojam da ne mogu utjecati na bitne stvari, pa odbijaju cijepljenje. "Idemo se nečemu protiviti i barem nečemu reći - ne", kaže Richter i opovrgava najčešći strah roditelja da cjepivo protiv ospica, mumpsa i rubeole (MoPaRu) može uzrokovati autizam. Dodaje da istraživanja nisu ustanovila ni uzročno-posljedičnu vezu između cijepljenja protiv hepatitisa B i multiple skleroze.

DUBROVAČKI LIJEČNIK NIKO VISKOVIĆ:

Poznajem djecu koja nisu cijepljena a već s dvije godine znaju većinu abecede. S druge strane, ima cijepljene djece koja s pet godina ne raspoznaju slova

obveza ili izbor?

fen nekomе pomaže kod glavobolje, dok drugom više odgovara Voltaren, tako bi i cjepiva trebalo pojedinačno prilagoditi djeci – zaključuje.

Preporuka, ne zakon

U Građanskoj inicijativi "Cijepljenje – pravo izbora" koja djeluje kroz Hrvatsku udrugu za promicanje prava pacijenata, a od osnutka studenog 2013. njihova Facebook stranica broji više od 2500 članova. Aktivistica Mandica Granić iz Kaštel Gomilice, majka troje djece od dvije, pet i sedam godina, kaže kako im je cilj da se odluka o cijepljenju djece ostavi roditeljima na izbor, uz prethodnu potpunu informiranost o pred-

nostima i rizicima cijepljenja. Traže da cijepljenje ne bude zakonski obvezno već preporučeno kako se ne bi ograničavala ljudska prava i sloboda roditelja, te detektirali krivci kod ozbiljnih posljedica po zdravlje djeteta proisteklih od cijepljenja – ističe aktivistica.

Mandić smatra kako je Ustavni sud odlučio na te-

melju pogrešnih pretpostavki, tj. na temelju štetnosti cijepljenja, dok se o bitnim pitanjima, kao što je neusklađenost s međunarodnim konvencijama, uopće nije odlučivalo.

- Prijedlog za ocjenu ustavnosti je star 6 godina, a podnijela ga je Udruga „Život ili cijepljenje“, koja danas, prema našim sa-

znanjima, više nije aktivna – kaže Mandica Granić i napominje kako 15 redom najrazvijenijih zemalja EU ima preporučeno cijepljenje. Kod djece u tim zemljama nisu se vratile bolesti za koje se smatra da su iskorijenjene cijepljenjem, poput dječje paralize i difterije.

- Školovanje u RH je

obavezno, što znači da ne-cijepljeno dijete zakonski mora biti upisano u školu – podsjeća Mandica Granić.

U slučaju nuspojava, unatoč tome što propisuje obvezno cijepljenje, država odbija odgovornost u slučaju neželjenih reakcija. Roditelji pak žele pravo na izvor. Za travanj najavljena široka javna rasprava možda će smiriti strasti. U međuvremenu će roditeljima koji odbiju cijepiti dijete Sanitarna inspekcija i dalje slati kaznu u visini od 2000 kuna. Nisu isključene ni prijave Centru za socijalnu skrb, koje pod sumnjom na zanemarivanje djeteta, mogu završiti i privremeni lišavanjem roditeljske skrbi. Pa vi vidite.

možemo odlučivati bez omalovažavanja i kazni – poručuje mlada majka koja se protivi i univerzalnom sastavu cjepiva: - Kao što lijekovi nisu jednoznačno dobri za sve, pa tako primjerice Ibupro-

2000
kuna novčana je kazna za roditelje koji odbiju cijepiti dijete

6
godina star je prijedlog za ocjenu ustavnosti po kojemu je o obvezi cijepljenja presudio Ustavni sud RH

2500
članova dosad je na FB-u okupila Građanska inicijativa "Cijepljenje – pravo izbora"